

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по: област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1. Растениевъдство, научната специалност „Лозарство“.

Автор на дисертационния труд: ас. Анелия Светославова Попова докторант (на самостоятелна подготовка) към катедра „Лозарство и Овощарство“ при Аграрен университет, гр. Пловдив.

Тема на дисертационния труд: „Сравнително проучване на вегетативни и репродуктивни прояви на някои клонове от сорт Сира“.

Рецензент: доц. д-р Деница Димитрова Сербезова, Лесотехнически университет – София, в област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1. Растениевъдство, научна специалност „Овощарство“ определена за член на научното жури със заповед № РД-16-660/07.06.2023 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Интересът към лозовата култура и винопроизводството се увеличава в световен мащаб. Широкото си разпространение лозата дължи на своите ценни биологични и стопански качества – плодове с високи хранителни и лечебни свойства, голямо търсене на пазара и висока икономическа ефективност. Производството на червеният винен сорт Сира и неговите клонове са суровина за получаване на червени вина и имат голямо икономическо и стопанско значение у нас и се налагат като конкурентноспособни при новите икономически условия на вътрешния и външен пазар.

Производството се нуждае от изучаване на интродуцирани сортове и клонове, информация за правилното им райониране, разработване на технологии за отглеждане чрез диференцирани подходи при агротехническите мероприятия, за получаване на висока и качествена гроздова продукция, която е основа суровина за получаване на качествени вина.

Въз основа на горепосоченото считам, че представеният ми за становище труд е в съответствие със съвременните тенденции в лозарството и винарството и дава конкретни отговори и препоръки към науката и практиката. Значимостта и актуалността на темата е добре обоснована от докторантката в представения труд.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Целта на дисертационния труд е да се проучат вегетативните и репродуктивни прояви на клонове № 100, 174, 470 и 524 от сорт Сира, присадени върху подложка SO₄ и обща оценка на получените вина за усъвършенстване на технологията на отглеждане на лозите и преработката на грозда, отглеждани в района на с. Брестник.

Разработени са 9 задачи за постигане на целта.

Използваните методи са актуални и са съобразени със задачите и целта на изследване.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е с обем от 174 стандартни страници, включващ 3 приложения, в това число 28 таблици и 62 фигури, структуриран е съгласно изискванията за образователна и научна степен „доктор“.

Представените глави „Въведение“ и „Литературен обзор“ са в обем от 38 стр. и отразяват обстойно проблема. Видно е, че докторантката е добре информирана и използва умело литературни източници.

Така структуриран дисертационния труд е дал възможност докторантката да вникне дълбоко в същността на процесите и да направи точни изводи.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Разделът „Получени резултати“ е структуриран правилно, съобразно извършената експериментална работа във връзка с поставените задачи.

В резултат на получените данни са направени 13 извода.

При разработването на дисертационния труд ас. Анелия Попова е използвала 257 литературни източника, от които 12 на кирилица и 245 на латиница, което показва, че докторантката се е запознала в дълбочина с проблемите свързани с тематиката на дисертационния труд.

5. Приноси на дисертационния труд.

Въз основа на получените резултати са формулирани 3 научни, 2 научно-приложни приноса.

Научни приноси

Клоновете Сира 100 и 524 са изяви в най-голяма степен своя биологичен потенциал при направеното сравнително проучване на клонове с номера 100, 174, 470 и 524 от сорта Сира, отглеждани високостъблено, с къса система на резитба и натоварване с 12 зимни очи на лоза.

В зависимост от биологичните характеристики на клона и технологията на отглеждане съдържанието на C₁₃-Норизопреноиди (β-дамасценон, α-йонон и β-йонон) във вината варира.

С най-високи органолептични качества се отличават вината получени от клон 524 с нормиран добив - високо съдържание на общ и беззахарен екстракт, съдържание на антоциани, общи фенолни вещества, по-висок интензитет на цвета, аромат, финес, тяло, хармония, дължина на вкуса и плодовост.

Научно-приложни приноси

Вината получени от клоновете Сира 100 и 524 с нормиран добив се отличават с най-високо съдържание на багрилна материя и транс-ресвератрол, което ги прави подходящи за фармацевтичната промишленост при производството на лекарства против сърдечно-съдови, ракови, невродегеративни и други заболявания.

Качеството на получените вина от изучаваните клонове от сорт Сира е много по-високо при прилагане на летни резитбени операции, от които определянето на оптималния брой гроздове трябва да стане задължителна практика.

6. Критични бележки и въпроси.

Бих искала да препоръчам на ас. Анелия Попова да продължи активната си научна дейност и да публикува получените резултати в монография.

7. Публикувани статии и цитирания.

Ас. Анелия Попова е представила 1 самостоятелна публикация по дисертационния труд отпечатана в доклади, публикувана в научно издание, реферирано и индексирено в световноизвестни бази данни с научна информация, която е представила на *International Conference "Agriculture for Life-Life for Agriculture" in University of Agronomic Sciences and Veterinary Medicine of Bucharest, 04-06 June 2021, Romania* и отговаря на минималните наукометрични изисквания.

Цитирания от докторантката не са посочени.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторантката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на Анелия Светославова Попова образователната и научна степен "**доктор**" по научната специалност „Лозарство“.

Дата: 19.06.2023 г.
гр. София

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО:
(доц. д-р Деница Сербезова)